

4 10 01 Kulttuuri ja vapaa-aika

Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala koostuu kulttuuri- liikunta-, ja nuorisopalveluista sekä toimialan hallinnosta.

Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan budjetissa tuloille oli varattu määrärahaa 14,3 ja menoille 108,1 miljoonaa euroa. Tulojen ja menojen erotus, eli toimintakate, on -93,7 miljoonaa. Toimiala on nettobudjetoitu, joten toimialalta edellytetään toimintakatteessa pysymistä.

Tilinpäätöksessä tulot ovat 17,2 ja menot 110,8 miljoonaa euroa. Tulot ylittivät budjetin 2,9 miljoonalla eurolla ja menoylitys oli 2,7 miljoonaa eurolla. Näin ollen toimintakate ylittyi 0,2 miljoonalla eurolla eli taloustavoitteessa pysytään.

Tulojen ylitys aiheutui saatujen avustusten budjetin ylityksestä ja taidemuseon ennakoitua suuremmista kävijämääristä. Menoissa saatiin alitusta, koska rahankäytössä oltiin säästäväisiä ja pyrittiin siten varautumaan toimialamallin tuomiin muutoksiin.

Taloustavoite saavutettiin siitä huolimatta, että budjettiin ei saatu lisäyksenä kirjaston ulkopuolisen rahoituksen aiheuttamaa menorasitetta, joka on miljoona euroa. Tämä summa säästettiin toimialatasolla.

Toimialan investointeihin käytettiin noin 2 699 000 euroa, josta ICT hankintoihin osuus oli noin 679 000 euroa. Merkittäviä investointeja olivat mm. Kallion kirjaston palvelualueen uusiminen, keskustakirjastohanke sekä esitystekniikan, laitteiden ja kalusteiden hankkiminen toimialan eri toimipisteisiin. Lisäksi taidemuseo hankki taidetta eri kokoelmiin. Liikuntapalvelujen suurimpia hankintoja olivat jäänhoitokone Pirkkolaan ja latukone lähiliikuntayksikköön.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti

Taidemuseon sitova toiminnallinen tavoite, 145 000 kävijää, ylittyi. HAM Helsingin taidemuseon näyttelyt ja oheistapahtumat vetivät Tennispalatsiin vuonna 2017 yhteensä 203 000 kävijää. Yleisön suosikiksi nousi maaliskuussa avautunut Modernia elämää – Suomalainen modernismi ja kansainvälisyys – näyttely, joka houkutteli neljän kuukauden aikana yli 60 000 taiteen ystävää. Tämän lisäksi yleisöä houkuttelivat erityisesti alkuvuoden Yayoi Kusaman retrospektiivi ja Tykö Sallisen tarina, keväällä ja kesällä Nautinto ja syksyllä Eero Nelimarkan, Pekka Kauhasen ja Ola Kolehmaisen näyttelyt.

Kirjastopalvelujen sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2017 olivat käynnit (kirjastokäynnit ja verkkokäynnit) sekä aukiolotunnit. Aukiolotuntitavoite alittui, koska kaksi kirjastoa (Malmi ja Kallio) oli osan vuotta suljettuina peruskorjauksen vuoksi ja yksi laitoskirjasto jouduttiin kokonaan sulkemaan sisäilmaongelmien vuoksi. Aukiolotuntitavoitteen alittumisesta huolimatta kirjastokäyntien tavoite ylittyi selkeästi, ja oli 14,8 miljoonaa, kun tavoite oli 14,4 miljoonaa.

Kaupunginmuseon suoritettavat tavoitteet ylittyivät merkittävästi. Kaikki asiakasmäärät kasvoivat edellisvuodesta yli 31 %, kaikkia asiakkaita oli yhteensä 1 378 664. Siitä museokäyntien määrä (433 969) nousi edelliseen ennätysvuoteen nähden 8 % (2016: 401181) ja oli yli 117 % suurempi kuin tavoite. Lippulaivan eli uuden kaupunginmuseon kävijämäärät kasvoivat avajaisvuoden 315 000:sta 362 631:een eli 14,3 %. Museo teki siis jälleen uuden kävijäennätyksen.

Orkesterin sitovana tavoitteena vuonna 2017 oli esittää 43 maksullista sinfoniakonserttia Musiikkitalossa. Sinfoniakonsertteja esitettiin 46, mikä ylitti tavoitteen kolmella konsertilla.

Viihdekonsertteja ja vastaavia järjestettiin 5 ja lastenkonsertteja 23. Omien sinfoniakonserttiensa lisäksi orkesteri konsertoi syyskauden aikana Helsingin juhlaviikoilla, Maj Lind -pianokilpailussa sekä Tukholman Östersjöfestivalilla. Syyskaudella orkesteri järjesti kamarimusiikkiviikon, jonka aikana esiintymisiä oli eri puolilla kaupunkia, mm. Helsingin taidemuseo HAMissa, kaupunginmuseossa, Ateneumin taidemuseossa sekä alueellisissa kulttuuritaloissa.

Yleisten kulttuuripalvelujen sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

1. Opetusviraston ja taidetoimijoiden yhteiset foorumit (2kpl) ja opettajien sekä taidetoimijoiden koulutukset (2kpl), tavoitteet toteutuivat.
2. Suunnataan lasten ja nuorten matalan kynnyksen harrastuspalveluita erityisesti TPO-selvityksen alhaisen osallistumisen alueelle: alueille vähintään 60 iltapäivä- tai vapaa-ajan kurssia vuonna 2017. Toteutui 100 kurssia.
3. Annetaan vuoden 2017 kulttuuri- ja kirjastolautakunnalle ehdotus, johon pohjautuen taiteen ja kulttuurin toiminta-avustusten jakoperusteet muutetaan vuoden 2018 avustushauista lukien. Tavoite toteutui.
4. Savoy-teatterin ja Espan lavan yhteenlaskettujen esitysten sitova tavoite oli 320. Esityksiä oli 428, eli tavoite toteutui.

Toimintavuoden aikana asukaslähtöistä, alueellista kulttuuri- ja tapahtumatoimintaa kehitettiin ja vahvistettiin. Kulttuuritarjonnassa huomioitiin kasvava väestö, maahanmuuttajien lisääntyvä osuus, väestön ikääntyminen ja asuinalueiden erot hyvinvoinnissa. Uudistettu avustusjärjestelmä otettiin käyttöön. Uusin periaattein ja prosessein jaetut taiteen ja kulttuurin tuet vaikuttavat Helsingin kulttuurikenttään vuonna 2018. Ensimmäisissä avustuspäätöksissä painotettiin taiteen perusopetuksen alueellisesta saatavuudesta aiheesta tehdyn selvityksen pohjalta. Monikulttuurisen kulttuurikeskus Caisan uudeksi tilaksi päätettiin Leipätehdas-rakennus Sörnäisissä, jossa toiminta käynnistyy syyskauden 2018 alkaessa.

Kaikki neljä nuorisopalveluille asetettua sitovaa toiminnallista tavoitetta toteutui vuonna 2017. Käyntikertoja kertyi 1 512 956, kun tavoite oli 1 410 000 käyntiä. Käyntikertoihin sisältyvään kontaktit nuoriin nuorisotilojen ulkopuolella – mittariin kirjattiin 245 357 nuorta, jossa on kasvua edellisestä vuodesta 53 000 kontaktia. Nuorten pienryhmiä toimi yhteensä 2 821, kun tavoite oli 2 500. Toiminnan tuottamiseen osallistui kaikkiaan 2 789 nuorta, mikä ylittää tavoitteen 1 359 nuorella.

Nuorten vaikuttamisjärjestelmä Ruudin toimintaa laajennettiin alueellisesti edustavaksi. Ruutibudjettia toteutettiin 54 yläkoulussa, kun edellisenä vuonna kouluja oli mukana 43. Ruutibudjetin tilaisuuksissa kirjattiin yhteensä 14 675 nuorten osallistumiskertaa. Ruudin ydinryhmän vaalien äänestysprosentti nousi 11,9 %:sta (2016) 39,9 %:iin.

Molemmat liikuntapalveluille asetetut sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat. Palveluiden asiakastytyväisyys oli 4,18 asteikolla 1-5, kun tavoitteena ollut vuoden 2016 vastaava vertailuluku oli 4,07. Monitoimi- ja uimahalleissa kirjattiin yhteensä 1 843 448 käyntikertaa joka ylittää tavoitteena olleen 1 800 000 käyntikertaa.

Tuottavuus

Tuottavuuden kasvuun on pyritty tilojen käyttöä tehostamalla, tarkoituksenmukaisella henkilöstön käytöllä sekä asiakasmääriä kasvattamalla. Toimialalle rakennetaan jatkossa uusi tuottavuuden mittaamisen tapa.